



Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

21. december 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 19 (Alm. del) af 11. oktober 2017

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for effekten på BNP, hvis Danmark lukker af for arbejdskraft fra hele EU i morgen? Ministeren bedes samtidig opgøre, hvor mange offentligt ansatte man potentielt ville skulle fyre, hvis den strukturelle saldo skulle være uforandret – herunder hvor mange af følgende faggrupper, man potentielt ville skulle fyre:

- SOSU-assistent
- Sygeplejersker
- Folkeskolelærere
- Politibetjente.

Svar

Arbejdskraftens frie bevægelighed er en af grundpillerne i det indre marked og det europæiske samarbejde, som bidrager til øgede muligheder og økonomiske gevinster for både den enkelte, for virksomheder og for samfundsøkonomien. For dansk økonomi er deltagelse i det indre marked af stor betydning, og Danmark har i betydelig grad tiltrukket europæisk arbejdskraft, som isoleret set yder et positivt bidrag til de offentlige finanser, *jf. Økonomisk analyse: Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser, april 2017.*

Udenlandsk arbejdskraft understøtter beskæftigelsesfremgangen under det igangværende økonomiske opsving og bidrager til, at virksomhederne kan rekruttere den nødvendige arbejdskraft. Med et tiltagende pres på arbejdsmarkedet og stigende efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft er muligheden for også fremadrettet at kunne rekruttere europæisk arbejdskraft af stor betydning.

I 2. kvartal 2017 var der godt 200.000 indvandrere fra EU28 bosat i Danmark, hvoraf godt 105.000 var beskæftigede lønmodtagere, svarende til knap 4 pct. af den samlede lønmodtagerbeskæftigelse i Danmark. Hertil kommer omkring 55.000 grænsearbejdere, som er beskæftiget i Danmark, men bosat i udlandet, herunder i Sverige og Tyskland, *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 18 (Alm. del).*

I nedenstående beregninger er det forudsat, at et stop for tilgang af arbejdskraft fra hele EU også omfatter personer fra EØS-landene Norge og Island samt grænsearbejdere¹.

Hvis Danmark fra 2018 rent hypotetisk lukker af for tilgangen af arbejdskraft fra hele EU vil beskæftigelsen allerede i 2018 strukturelt blive reduceret med ca. 64.000 personer og i 2025 med ca. 131.000 personer. Det bratte fald i den strukturelle beskæftigelse i 2018 afspejler, at et umiddelbart stop for grænsearbejdere i sig selv vil indebære et fald i beskæftigelsen på omkring 55.000 personer.

Den lavere beskæftigelse skønnes at reducere BNP med 50 mia. kr. i 2018 (2½ pct.) stigende til over 110 mia. kr. i 2025 (5½ pct.), *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Demografiske og økonomiske ændringer ved at lukke af for europæisk arbejdskraft

	2018	2019	2020	2025
1.000 personer				
Befolkning	-13	-38	-59	-133
- Heraf 15-64 år	-13	-35	-54	-114
Beskæftigelse	-64	-77	-89	-131
- Heraf grænsearbejdere	-56	-56	-56	-57
BNP-virkning i mia. kr., 2018-priser	-50	-60	-70	-112

Anm.: Ændringen er beregnet i forhold til *Opdateret 2025-forløb, august 2017*.

Kilde: DREAM og egne beregninger.

På kort sigt vil et stop for europæisk arbejdskraft således medføre en kraftig reduktion af arbejdsudbuddet, som isoleret set vil øge presset på arbejdsmarkedet. På langt sigt vil efterspørgslen efter arbejdskraft tilpasse sig det lavere strukturelle arbejdsudbud med en lavere samlet beskæftigelse og BNP-niveau til følge.

Et stop for europæisk arbejdskraft medfører en betydelig forværring af de offentlige finanser og den finanspolitiske holdbarhed. Den offentlige saldo svækkes med ca. 1,9 pct. af BNP i 2025 og 3,4 pct. af BNP i 2040, *jf. tabel 2*. Heri er indregnet en forbedring af de offentlige finanser som følge af et lavere demografisk træk, der reducerer de offentlige udgifter til uddannelse, sundhed, pasning m.m. Den lavere indvandring betyder, at befolkningen reduceres med ca. 13.000 personer i 2018 og 133.000 personer i 2025. I 2025 vil det demografiske træk på de offentlige serviceydelser være reduceret med godt 8½ mia. kr. *jf. tabel 2*.

¹ En mindre del af grænsearbejderne er danske statsborgere, som arbejder i Danmark, men er bosat i fx Sverige eller Tyskland. Det er der ikke taget højde for i beregningerne.

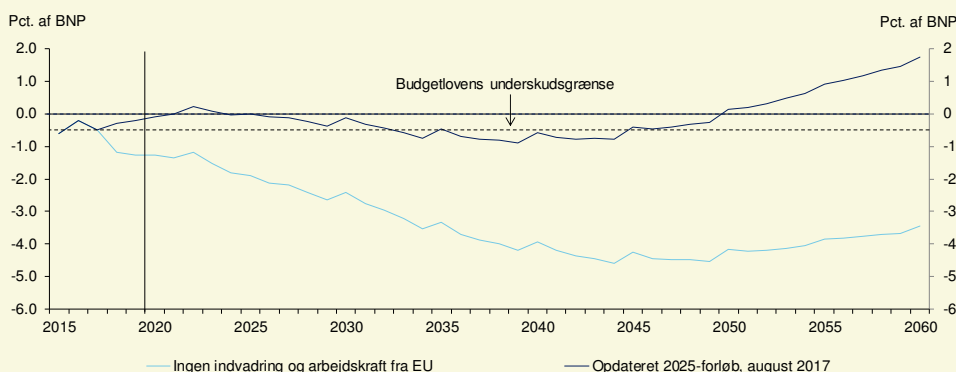
Tabel 2**Betydning for de offentlige finanser ved at lukke af for europæisk arbejdskraft**

	2020	2025	2040	Holdbarhedsindikator
I pct. af BNP				
Svækkelse af den offentlige saldo	-1,2	-1,9	-3,4	-1½
- herunder nedjustering af det demografisk træk (i mia. kr., 2018-priser)	-3½	-8½	-20	

Anm.: Ændringen er beregnet i forhold til *Opdateret 2025-forløb, august 2017*. Det lavere demografiske træk reducerer de offentlige forbrugsudgifter og er inddregnet i svækkelsen af den offentlige saldo.

Kilde: DREAM og egne beregninger.

Holdbarhedsindikatoren svækkes samlet set med 1½ pct. af BNP, *jf. tabel 2*. Som følge af det kraftige fald i beskæftigelsen forværres de offentlige finanser på længere sigt, så budgetloven uden modgående tiltag overskrides i hele fremskrivningsperioden, *jf. figur 1*.

Figur 1**Strukturel offentlig saldo**

Kilde: Egne beregninger

Beregningen er baseret på en befolkningsprognose udarbejdet af DREAM, hvor indvandringen fra vestlige lande er reduceret med ca. 87 pct. fra 2018 og frem, svarende til EU28-landenes andel af den samlede indvandring fra vestlige lande². For bestanden af indvandrere i 2017 fastholdes uændrede antagelser om genudvandring og dødelighed. Den samlede reduktion i befolkningen afspejler dermed fravær af ny indvandring (og deres efterkommere).

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

² Baseret på indvandrede personer fra EU28 (inklusive Norge og Island) uden dansk statsborgerskab i perioden 2010-2016.